

עפ"ג 56589/13 - מדינת ישראל נגד מ' מ' ב' א'

בית המשפט המחוזי בירושלים שבתו כבית-משפט לערעורם פליליים
לפני: כבוד השופט יעקב צבן, סגן נשיא
עפ"ג 13-10-56589
כבוד השופט רפי כרמל
כבוד השופטת רבקה פרידמן-פלדמן
המערערת מדינת ישראל
נגד מ' מ' ב' א'
המשיבה

פסק דין

לפנינו ערעור על גזר דין של בית המשפט השלום בירושלים (כב' הש' שמואל הרבסט), בת.פ. 13-03-03903, מיום 12.9.13.

1. המשיבה הורשעה, על יסוד הודהתה בכתב האישום, בעבירות של התפרצויות למקומות מגוריים, לפי סעיף 406(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "החוק") ותקיפה, לפי סעיף 379 לחוק. כן הורשעה המשיבה, על יסוד הודהתה בכתב אישום בתיק המצורף ת.פ. 12-04-44121, בעבירה של גנבה, לפי סעיף 384 לחוק.

בגין עבירות אלו, נגזרו על המשיבה עונש של מאסר בפועל לתקופה של 12 חודשים (בניכוי ימי מעצרה), עונש של מאסר על תנאי בן 8 חודשים למשך 3 שנים ממועד שחרורה וכן הועמדה המשיבה בצו פיקוח למשך שנה ממועד שחרורה. בד בבד, הופעל עונש מאסר על תנאי בן 12 חודשים שעמד כנגד המשיבה בת.פ. 10-02-17992 וכן עונש מאסר על תנאי זהה שעמד כנגדה בת.פ. 08-10-2680, שניהם הופעלו בחופף לעונש המאסר שהוטל על המשיבה בגין הדין. בסופו של יומם, הושטו על המשיבה 12 חודשים מאסר אחורי סורג וברית.

על פי העובדות בכתב האישום, ביום 12.4.27, בשעות הבוקר, ניסתה המשיבה לגנוב תיק שהיה תלוי על עגלת הסופר בחנות שופרסל בחיפה, השיר לקשישה ילידת 1927, אשר הכיל סך של 1,000 ש"ח. המשיבה נתפסה טרם יצא מהחנות.

זאת ועוד, ביום 13.1.23, בשעות הבוקר, התפרצה המשיבה לדירת מגוריים בירושלים. המתלוונת, בעלת הבית, הבחינה במשיבה עומדת בסלון ביתה, שאלה למשניה וביקשה ממנה להמתין למשטרה. בתגובה דחפה המשיבה את המתלוונת וניסתה להימלט מהדירה, בין השתיים התפתח מאבק בסופו הצלחה המשיבה לחמק מהדירה. המתלוונת דלקה

אחריה בחדר המדרגות, צעה לעזרתו של השכן שבדיוק יצא מפתח דירתו, השכן אחז בידה של המשיבה, המשיבה דרךה על כף רגלה של המתלוננת וניסתה לנשוך אותה ובהמשך נמלטה מהמקום.

3. בגור הדין, עמד בית המשפט קמא על פגיעהה של המשיבה בערכיהם המוגנים בחוק וקבע את מתחם הענישה בעבירות התפרצויות בעונש של מאסר בפועל, החל מחודשים ספורים וכלה ב- 18 חודשים מאסר. כן נקבע מתחם הענישה בעבירות הגניבה בין עונש של של"צ ובין עונש מאסר לתקופה קצרה. بد בבד, קבע בית המשפט קמא כי יש לראות במעשה המשיבה אוירע אחד שתכליתו מימון התמכורתה לסמים. בהמשך, עמד בית המשפט קמא על נסיבותה האישיות הקשות של המשיבה; מסכת חיים של התעללות מינית, פיזית ונפשית הייתה מנת חלקה. כן הינה סובלת מבעיות רפואיות ומהתמכורת לסמים, אלכוהול והימורים. עברה הפלילי של המתלוננת כבד וחובק 21 הרשעות בעבירות רכוש, סמים, אלימות, לרבות תקיפת שוטרים; בגין אף ריצתה המשיבה עונשי מאסר ממושכים. כיום, בהיותה בת 47 שנים ואם ליד, ביקשה המתלוננת לשקם את חייה ולהשתלב במסגרת הטיפולות המתאימות. בית המשפט קמא, עמד על בקורסתו של שיקול הענישה ועל סמכותו לעונש תוך חריגה מהותית ממתחם הענישה ההולם כל עוד שיקומו של הנאשם בגדר סיכון ממשי. דא עקא, בשים לב להתרשםו של שירות המבחן מהיעדר כוחות משמעותיים שישיבו למשיבה בשיקומה, קבע בית המשפט קמא כי לא ניתן לחרוג מהותית ממתחם הענישה אך נוכח רצונה בשיקום לא יוצאה עמה הדין. אשר על כן, השית בית המשפט קמא על המשיבה עונש מאסר בן 12 חודשים והפעיל באופן חופף את המאסרם על תנאי שהיו תלויים ועומדים כנגדה. בסוף גור הדין, הומלץ לשב"ס לפעול למען שיקומה של המשיבה בין כותלי בית הכלא.

4. בתמצית הדברים, טענה המערערת כי שגה בית המשפט קמא בכך שנתן משקל בכורה לשיקול השיקום חלף מידת הפגיעה בערכיהם המוגנים, נסיבות ביצוע העבירה ומידיות הענישה הנוגנת, כפי שהגדיר המחוקק בתיקו 113 לחוק.

לשיטה, בתי המשפט התייחסו בחומרה רבה לעבירות של התפרצויות לדירות מגורים ונهاו להשית על הנאים עונשי מאסר בפועל משמעותיים, נוכח הפגיעה הקשה ברכשו של הפרט ובתחות הביטחון האישי שלו, ערכיהם מוגנים אשר לא קיבלו ביטוי הולם בגזר דין של בית המשפט קמא. נסיבות ביצוע העבירה חמורות. העבר הפלילי מכבד והמשיבה ריצתה עונשי מאסר לתקופות ממושכות. ניסיונות שיקום בעבר לא נשאו פרי והמשיבה לא שיתפה פעולה. بد בבד, הטעימה המערערת כי שגה בית משפט קמא בהפעילו את המאסרם על תנאי בחופף לעונש המאסר אשר הוטל בתיק זה. לשיטה, המדובר במשיבה רציבידיסטית שאינה רוחשת כבוד לחוק ולא היה כל הצדוק בהפעלת המאסרם על תנאי זה.

בחופף. בנסיבות אלו, טוען כי לא נתגשו טעמים כבדי משקל בכך לחרוג מהוראת סעיף 58 לחוק, וכל שכן עת בית המשפט קמא לא נימק החלטתו.

5. בתגובה לערעור,טען **ב"כ המשיבה**, כי המשיבה שיכלה את אמה לפני ימים ספורים וכי בנה היחיד ממתין לשחרורה בימים אלה יהיה זה אכזרי, הן כלפי המשיבה והן כלפי הילד, להאריך את תקופת כליאתה. כמו כן הדגיש, כי העבירות שעבירה הן מינוריות והעונשים בכוגן דא מתוונים ביותר, ומנגד החלטה המשיבה בגמילה מסמים עוד טרם כליאתה ותהליך השיקום הוא ממשי ומתמשך.

דין והכרעה

6. בפתח הדברים, הלכה מושרשת היא כי ערכאת הערעור תתעורר בעונש שהוטל על ידי הערקה הדינית רק במקרים של סטייה מדיניות הענישה או של טעות מהותית בגין הדיון, לרבות באיזון שבין חומרת העבירה ונסיבות ביצועה ובין נסיבותו האישיות של הנאשם (ראה למשל: ע"פ 13/13 **וזאת אלזידאה נ' מדינת ישראל** (לא פורסם, ניתן ביום 16.1.14) (להלן: "ע"פ עודה").); ע"פ 13/13 **محمد עודה נ' מדינת ישראל** (לא פורסם, ניתן ביום 24.12.13); ע"פ 5974/13 **מחמד עודה נ' מדינת ישראל** (לא פורסם, ניתן ביום 16.1.14) (להלן: "ע"פ עודה").).

7. דין הערעור להתקבל. מדובר בעבירות של ממש המצדיקות ענישה הולמת, ולא נמצא נימוק מיוחד להימנע מצבירות העונשים.

ככל, סעיף 58 לחוק העונשין קובע כי עונש המאסר על תנאי ירצה במצבבר אלא אם ציווה בית המשפט אחרת מטעמים מיוחדים שיירשמו. בסוד הוראה זו עדמה מדיניות הרתעתית, הולמת את ההטמודות עם עברין מועד אשר שב ומבצע עבירות שבגין כבר הורשע (ראה ע"פ **עודה**; ע"פ 12/12 **מדינת ישראל נ' סרגיי ניקוליב** (לא פורסם, ניתן ביום 24.12.13); ע"פ 855/12 **וזיאת אלזידאה נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 24.12.13); ע"פ 4517/04 מסרואה נ' מדינת ישראל, פ"ד נת(6) 119 (להלן: "פרשת מסרואה"). היטיב לעמוד על מהותו של עונש המאסר על תנאי פרופ' פלר, אשר דבריו זכו לציטוט בפסקין דין רבים פרי עטו של בית המשפט העליון, ואלו הם:

"**החרב התלויה מעל ראשו של הנידון, שהמאסר על-תנאי עלול גם להפוך למאסר בפועל, מחיב את הנידון להיזהר משנה זהירות פן יכשל בכבוד התנאי, והנחחה היא שאם הוא הצליח בכך ממש תקופת התנאי, הוא יקפיד ביתר שאת גם בהמשך להיות אדם שומר חוק ומכבד את כללי הקיום-יחד בחברה**" (ש"ז פלר,

דיני עונשין כרך ג' (תשנ"ב), 338.

הנה כי כן, ה tallyit המאסר תכילתית להעניק לנאים הזדמנויות לעלות על דרך הישר תחת עינו הפקוחה של בית המשפט, תוך שמירת כוחה ועוצמתה של הרטעה (שם). נאים השב ומבצע עבירות מסווג שבгинן מרוחק מעלה ראשו מאסר על תנאי לא הפנים את החק העונשי. בנסיבות אלו, הפעלו של עונש המאסר על תנאי בחופף תאין למעשה את הרטעה הטמונה בעונש זה ותוציאו הימנו את העוקץ. כפועל יוצא, יצא בת קול יכולת הרטעה הכללית של העונשה עלולה להיחלש ממשמעותית (ראה למשל רע"פ 5638/13 ארץ נכפלגר נ' מדינת ישראל (לא פורסם, ניתן ביום 15.1.14)).

8. לפיקר יופעלו שני המאסרים על-תנאי, אולם נוכח הטעמים שהועלו על-ידי הסגנו המלמד, יופעל אחד במצטבר ואחד בחופף כך שהמשיבה תרצה בסך הכל 24 חודשים מאסר (מיום מעצרה). יתר חלקו גזר הדין של בית המשפט קמא, בעינם.

ניתן היום, כ"ז בשבט התשע"ד, 27 בינואר 2014, במעמד הצדדים.

רבקה פרידמן-פלדמן,
שופטת

רפוי כרמל, שופט

יעקב צבן, שופט
[סגן - אב"ד]